

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1961.

SEANCE DU 7 JUIN 1961.

Projet de loi contenant le budget des Recettes et des Dépenses pour l'exercice 1961.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES (1)
PAR M. **LIGOT**.

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis de nombreuses années, la Commission des Finances du Sénat s'est intéressée à la réforme du budget pour ordre; il suffit de relire les rapports antérieurs de Messieurs Doutrepont et Vreven pour en être convaincu.

L'extension toujours plus grande de ce budget qui à l'origine ne devait contenir que les sommes versées au Trésor pour le compte de tiers, a permis, par la création de fonds spéciaux, assimilés aux fonds de tiers, de soustraire ces fonds aux règles de l'annuité; les soldes étant reportés automatiquement en fin d'année alors que les crédits prévus au budget ordinaire sont annuels.

En outre, le fonctionnement de ces différents fonds peut avoir une grande influence sur la situation de la trésorerie et présenter éventuellement un danger pour les finances de l'Etat.

Plusieurs membres de la Commission ont souhaité une fois de plus que cette question soit examinée et qu'une solution définitive soit trouvée.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. P. De Smet, président; Adam, le baron de Dorlodot, De Man, L. Desmet, Franck, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Molter, Scokaert, Troclet, Van Houtte, Van Laeys, Versé, Vreven, Wiard et Ligot, rapporteur.

R. A 6076.

Voir :

Document du Sénat :

5-XXVI (Session de 1960-1961) : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1961.

VERGADERING VAN 7 JUNI 1961.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor Orde voor het dienstjaar 1961.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **LIGOT**.

DAMES EN HEREN,

De Senaatscommissie voor de Financiën toont sinds vele jaren belangstelling voor de hervorming van de Begroting voor Orde; het volstaat de vroegere verslagen van de hh. Doutrepont en Vreven te herlezen om zich hiervan rekenschap te geven.

Op deze begroting moesten aanvankelijk alleen de bedragen worden uitgetrokken die voor rekening van derden aan de Schatkist worden gestort, maar het feit dat zij door de instelling van bijzondere met derden-gelden gelijkgestelde fondsen steeds omvangrijker is geworden, heeft het mogelijk gemaakt die fondsen aan de regelen van de eenjarigheid te onttrekken doordat het overschot op het einde van het jaar automatisch wordt overgeschreven, terwijl de kredieten op de gewone begroting slechts voor een jaar gelden.

De werking van die verschillende fondsen kan bovendien een grote weerslag hebben op de stand van de thesaurie en eventueel gevaarlijk zijn voor de rijksfinanciën.

Verscheidene commissieleden hebben eens te meer de wens uitgesproken dat dit vraagstuk zou worden onderzocht met het oog op een definitieve oplossing.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren P. De Smet, voorzitter; Adam, Baron de Dorlodot, De Man, L. Desmet, Franck, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Molter, Scokaert, Troclet, Van Houtte, Van Laeys, Versé, Vreven, Wiard en Ligot, verslaggever.

R. A 6076.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

5-XXVI (Zitting 1960-1961) : Ontwerp van wet.

Le Ministre des Finances est invité à exposer brièvement les conclusions des travaux entrepris par l'administration à propos de la réforme du budget pour ordre.

Un échange de vues a lieu sur ce point et le rapporteur pense pouvoir résumer comme suit le contenu de l'exposé et de la discussion.

La réforme fondamentale du budget pour ordre ne peut être réalisée que par des dispositions légales qui figurent dans le projet de loi (n° 160, Sénat, session 1958-1959) sur la réforme de la comptabilité de l'Etat.

L'Administration a procédé, de son côté, à l'étude approfondie du budget pour ordre et proposera d'ici peu au Ministre des Finances une nouvelle structure de ce budget.

Ce document serait divisé en deux titres.

Le premier grouperait tous les fonds qui sont en rapport avec l'exécution du budget proprement dit.

Le second grouperait toutes les opérations de trésorerie.

Un premier pas serait ainsi fait dès 1962 et le classement méthodique des fonds entre ces deux titres amènera incontestablement une plus grande clarté et préparera la solution définitive.

Lorsque la loi sur la réforme de la comptabilité de l'Etat aura été votée, cette solution définitive pourra être entièrement réalisée. Le budget pour ordre, en tant que document budgétaire, n'existera plus. Il sera remplacé pour partie par une section particulière du budget qui figurera dans chacun des budgets départementaux intéressés. Cette nouvelle section groupera les fonds alimentés par des ressources particulières de l'Etat, ou à la fois par celles-ci et par des transferts de crédits budgétaires.

Les fonds alimentés uniquement par le transfert de crédits des budgets ordinaire et extraordinaire seront gérés directement dans le cadre des budgets qui les concernent; quant aux fonds de rempli de crédits budgétaires, il est envisagé d'en faire l'objet d'une recette aux Voies et Moyens.

Les services de l'Etat, soumis à des règles de gestion particulières, qui disposent actuellement d'un fonds au budget pour ordre pour effectuer leurs opérations de recettes et de dépenses, présenteraient un budget qui serait annexé à celui du département dont ces services relèvent.

Quant aux opérations de trésorerie, elles n'apparaîtraient plus dans les documents budgétaires que dans la mesure où l'exacte documentation du Parlement le nécessiterait.

Plusieurs membres de la Commission sont intervenus dans la discussion et ont posé des questions concernant les articles suivants :

ART. 707-2. — *Fonds spécial destiné aux acquisitions et expropriations nécessitées par l'urbanisation et le redressement du territoire de certaines communes sinistrées.*

En vertu de la loi du 14 février 1946 ce fonds est alimenté :

Aan de Minister van Financiën werd gevraagd de conclusies van de werkzaamheden van de administratie met betrekking tot de hervorming van de begroting voor Orde, beknopt uiteen te zetten.

Hierop volgde een gedachtenwisseling en de verslaggever meent de uiteenzetting van de Minister en de bespreking als volgt te mogen samenvatten.

De begroting voor Orde kan slechts grondig worden hervormd op grond van bepalingen vervat in het ontwerp van wet (Senaat, zitting 1958-1959, n° 160) betreffende de hervorming van de Rijkscomptabiliteit.

Harerzijds heeft de administratie de begroting voor Orde diepgaand bestudeerd en zal zij eerlang aan de Minister van Financiën voorstellen doen betreffende de nieuwe inrichting ervan.

Dit document zou in twee titels uiteenvallen.

De eerste zou betrekking hebben op de fondsen in verband met de uitvoering van de eigenlijke begroting.

De tweede zou alle thesaurie verrichtingen omvatten.

Van 1962 af zou aldus een eerste stap worden gezet, terwijl de methodische indeling van de fondsen bij een van beide titels ongetwijfeld meer klaarheid zou brengen en een definitieve oplossing in de hand werken.

Deze definitieve oplossing zou dan volledig tot stand komen zodra de wet op de hervorming van de Rijkscomptabiliteit goedgekeurd zal zijn. De begroting voor Orde zal dan als begrotingsstuk geen reden van bestaan meer hebben. Zij zal gedeeltelijk worden vervangen door een bijzondere afdeling op de begroting van ieder betrokken departement. In deze nieuwe afdeling zouden de fondsen komen die worden gevormd door bijzondere rijksmiddelen of door overgedragen begrotingskredieten.

De fondsen die uitsluitend worden gevormd door overgedragen kredieten van de gewone en buitengewone begrotingen, zullen uitsluitend in het kader van de desbetreffende begrotingen worden beheerd, terwijl de opnieuw gebruikte begrotingskredieten als ontvangsten in de Rijksmiddelenbegroting zullen worden opgenomen.

De rijksdiensten waarvoor bijzondere beheersregelen gelden en die thans met het oog op hun uitgaaf- en ontvangstverrichtingen over gelden op de begroting voor Orde beschikken, zullen een begroting dienen voor te leggen die gevoegd zal worden bij die van het Departement waaronder zij ressorteren.

De thesaurieverrichtingen zullen op de begrotingsdocumenten alleen worden ingeschreven in zoverre dit noodzakelijk is voor de juiste voorlichting van het Parlement.

Verscheidene commissieleden hebben in de bespreking het woord genomen en vragen gesteld betreffende de volgende artikelen :

ART. 707-2. — *Fonds bestemd tot de aankopen en ont-eigeningen genoodzaakt door de urbanisatie en de herkaveling van het grondgebied van zekere geteisterde gemeenten.*

Op grond van de wet van 14 februari 1946 wordt dit fonds gevormd :

— au moyen de prélèvements opérés sur les crédits portés au budget du Ministère des Travaux Publics à cette fin;

— par les recettes provenant de la location d'immeubles acquis, de la vente de matériaux, de la rétrocession d'excédents, etc.

L'Etat supporte à charge de ce fonds le coût des acquisitions et expropriations d'immeubles faites pour le compte des provinces et des communes en vue de la réalisation des plans particuliers d'aménagement approuvés par le Roi ainsi que le coût des travaux accessoires (enlèvement des matériaux, bornage, levés parcellaires, plans de lotissement, etc.).

Il résulte de ces renseignements que ce fonds sert à tout autre chose qu'à l'urbanisation et au relotissement de communes sinistrées.

Il y a là une anomalie qu'il y aurait lieu de corriger en modifiant éventuellement l'intitulé du fonds.

ART. 707-5. — *Fonds spécial destiné à couvrir les dépenses à engager par l'Office Central des fournitures.*

L'Office Central des Fournitures a pour mission d'acheter pour tous les départements ministériels et même pour les parastataux :

- 1° les combustibles;
- 2° les fournitures de bureaux, etc.;
- 3° les machines de bureau (acquisition et location);
- 4° le mobilier et matériel (acquisition et location);
- 5° l'habillement;
- 6° les produits d'entretien;

L'Office paie les acquisitions et locations avec les fonds de roulement qui ont été mis à sa disposition par transferts de crédits budgétaires :

	En millions de francs.
1° Budget extraordinaire des Communica- tions de 1950	260
2° Crédit Supplém. 1957 Budget Extra- ordinaire Travaux publics	40
3° Budget Extraordinaire Travaux publics — Exercice 1958	50
	350

Les Départements versent le montant des factures pour services rendus par l'O.C.F. à l'article 707-5 du Budget pour Ordre et ainsi le fonds de roulement se reconstitue automatiquement.

Les frais de fonctionnement de l'Office sont à charge du Trésor; aussi les fournitures faites aux Parastataux donnent-elles lieu à une majoration des montants des factures d'environ 4 % pour couvrir les frais généraux. Le produit de cette majoration est versé trimestriellement au budget des Voies et Moyens (1959 : ± 360.000; 1960 : ± 406.000).

— door middel van afnemingen op de kredieten te dien einde uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Openbare Werken;

— door de opbrengst van de verhuring van aangekochte gebouwen, de verkoop van materialen en de wederafstand van overschotten van grond, enz.

De Staat dekt ten laste van dit fonds de uitgaven voor aankoop en onteigening van onroerende goederen waartoe wordt overgegaan voor rekening van de provincies en gemeenten met het oog op de uitvoering van de bijzondere plannen van aanleg welke door de Koning werden goedgekeurd alsook van de bijkomende werken (opruimen van materialen, afpaling, perceel-opmeting, verkavelingsplannen, enz.).

Hieruit blijkt dat dit fonds voor heel wat anders dient dan voor de stedenbouw en de herverkaveling van geëisteerde gemeenten.

Dit is een ongerijmdheid waaraan een einde moet worden gemaakt door eventueel de naam van het fonds te wijzigen.

ART. 707-5. — *Speciaal Fonds bestemd tot de bestrijding van de uitgaven aan te gaan door het Centraal Bureau voor Benodigdheden.*

Het Centraal Bureau voor Benodigdheden heeft als taak de aankoop voor rekening van de ministeriële departementen en zelfs voor de parastatale organismen van :

- 1° de brandstoffen;
- 2° de bureaubenodigdheden;
- 3° de bureau machines (aankoop en huur);
- 4° het meubilair en materieel (aankoop en huur);
- 5° de kleding;
- 6° de onderhoudsprodukten.

Het Bureau betaalt de aankopen en de huur door middel van een kasgeldfonds dat samengesteld is door transfert van begrotingskredieten naar het fonds :

	In miljoenen frank.
1° Buitengewone begroting Verkeerswe- zen 1950	260
2° Buitengewone begroting Openbare Werken — Bijkredieten 1957	40
3° Buitengewone Begroting Openbare Werken — Dienstjaar 1958	50
	350

De Departementen storten het bedrag van de facturen voor leveringen gedaan door het C.B.B. op artikel 707-5 van de begroting voor Orde; alzo wordt het kasgeldfonds steeds opnieuw gespijsd.

De werkingskosten van het C.B.B. vallen ten laste van de Staat; de leveringen aan de parastatale organismen geven dan ook aanleiding tot een verhoging met ongeveer 4 % van het bedrag der facturen om de werkingskosten te dekken. Het bedrag van deze verhoging wordt driemaandelijks op de Rijksmiddelenbegroting gestort, (1959 : ± 360.000; 1960 : ± 406.000).

La Commission estime que ce fonds de roulement de 350.000.000 de francs apparaît comme exagéré quand on connaît les difficultés de trésorerie que rencontre parfois le Ministre des Finances.

ART. 731-8. — *Opérations effectuées par l'Administration de la trésorerie pour compte du Fonds permanent d'égalisation des budgets.*

Ce poste qui figure pour la première fois au budget pour ordre présente un solde négatif de 8.200.000.000 de francs. A la question de savoir si ce fonds permanent d'égalisation des budgets qui commence sa carrière sous de si fâcheux auspices, serait maintenu, le Ministre des Finances a déclaré que le problème serait revu par l'actuel Gouvernement et que de toute façon il s'agit d'un compte inexistant.

ART. 735-2. — *Fonds du Commissariat Général de l'Exposition de Bruxelles 1958.*

Qu'en est-il des ressources de la Loterie africaine ?

L'article 11 de la loi du budget du Congo et du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1953 prévoit le versement au profit de l'Exposition de Bruxelles 1958 de 18 tranches annuelles de 40 millions de francs, soit au total 720 millions de francs à prélever par priorité sur les bénéfices de la Loterie africaine, à partir de 1953.

Comme fin 1958, le Commissariat Général de l'Exposition n'aurait pu disposer que de six tranches, soit 240 millions de francs au total, le Conseil des Ministres décida en date du 16 mars 1956 que les 480 millions à valoir seraient financés, en attendant leur rentrée effective, par une partie du produit de l'emprunt à lots de l'Exposition.

Cet emprunt de 1200 millions devait également financer le subside supplémentaire de 529 millions prévu, au delà du subside initial de 200 millions, dans le plan financier du Commissariat Général de l'Exposition 1958 et adopté par le Gouvernement ainsi qu'une marge de 191 millions pour dépenses complémentaires, déduction faite des frais d'émission de l'emprunt.

Mais ces douze dernières tranches de 40 millions devaient être restituées au Trésor par encaissement des tranches de 1959 à 1970.

Au 31 mars 1961, le Commissariat Général a perçu, au lieu du Trésor, 66 millions de francs (26 pour 1959, 40 pour 1960) à charge de ces douze tranches.

Le Commissariat Général de l'Exposition ayant envisagé d'organiser un sweep-stake pour assurer des ressources complémentaires, la Loterie africaine, afin d'éviter cette opération, s'est engagée à fournir 120 millions supplémentaires à réaliser sur le produit de tranches spéciales qu'elle allait émettre à l'occasion de l'Exposition.

De Commissie is van oordeel dat 350 miljoen kasgeld overdreven is wanneer men bedenkt voor welke thesauriemoeilijkheden de Minister van Financiën soms komt te staan.

ART. 731-8. — *Verrichtingen door het Bestuur der The-saurie voor rekening van het Permanent Egalisatie-fonds van de begrotingen.*

Deze post, die voor de eerste maal op de begroting voor Orde voorkomt, geeft een tekort te zien van 8.200.000.000 fr. Op de vraag of het Permanent Egalisatiefonds van de begrotingen, dat onder zulke moeilijke omstandigheden is gestart, gehandhaafd zal worden, heeft de Minister van Financiën verklaard dat de huidige regering het vraagstuk zal herzien, maar dat het in ieder geval slechts een onbestaande rekening betreft.

ART. 735-2. — *Fonds van het Commissariaat generaal der Tentoonstelling van Brussel 1958.*

Wat is er van de geldmiddelen van de Afrikaanse Loterij ?

Artikel 11 van de begrotingswet van Kongo en Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1953 voorziet in de storting ten bate van de Tentoonstelling Brussel 1958 van achttien jaarlijkse schijven van 40 miljoen frank, d.i. in totaal 720 miljoen frank, bij voorrang af te nemen op de baten van de Afrikaanse Loterij van 1953 af.

Daar het Commissariaat generaal einde 1958 maar over zes schijven zou beschikt hebben (240 miljoen frank), besliste de Ministerraad op 16 maart 1956 dat het tegoed van 480 miljoen frank, in afwachting van hun effectieve inkomst, zou gefinancierd worden door een deel van de opbrengst van de lotenlening van de Tentoonstelling.

Deze lening van 1200 miljoen moest insgelijks de bijkomende toelage van 529 miljoen, voorzien boven de oorspronkelijke toelage van 200 miljoen in het financieel plan van het Commissariaat generaal van de Tentoonstelling 1958 en door de Regering goedgekeurd, alsook een marge van 191 miljoen voor aanvullende uitgaven financieren, na aftrek van de emissiekosten van de lening.

Maar die twaalf laatste schijven van 40 miljoen moesten aan de Schatkist terugkomen door inkasering van de schijven 1959 tot 1970.

Op 31 maart 1961 heeft het Commissariaat generaal, in de plaats van de Schatkist, 66 miljoen in ontvangst genomen (26 voor 1959 en 40 voor 1960) ten laste van deze twaalf schijven.

Daar het Commissariaat generaal van de Tentoonstelling het voornemen te kennen had gegeven een sweep-stake op touw te zetten om zich aanvullende geldmiddelen te bezorgen heeft de Afrikaanse Loterij de verbintenis aangegaan, om de uitvoering van dit opzet te vermijden, een bijkomende som van 120 miljoen te verstrekken, die zou worden afgenomen op de opbrengst van speciale schijven die zij bij gelegenheid van de Tentoonstelling in omloop ging brengen.

Cette affectation devant être réglée par la voie légale, un projet de loi fut déposé au Sénat (doc. Sénat, 127, session 1957-1958); il fut amendé par le Gouvernement (doc. Sénat 175, session 1958-1959). La dissolution du Parlement l'a rendu caduc.

Le Gouvernement veillera à ce que les problèmes que posent encore la liquidation des comptes de l'Exposition 1958 trouvent rapidement une solution dans le cadre des engagements contractés.

ART. 753-3. — *Fonds national des Etudes* (art. 9 de la loi du 19 mars 1954).

Le Fonds national des Etudes est alimenté :

1° Par une allocation annuelle des communes, à raison de 1 franc par habitant;

2° Par une allocation annuelle des provinces, à raison de fr. 0,50 par habitant;

3° Par une subvention de l'Etat, dont le montant sera fixé chaque année par la loi budgétaire et qui ne pourra être inférieur au triple du total des allocations communales;

4° Par des remboursements éventuels effectués par les anciens titulaires d'une bourse;

5° Par des subventions, dons et legs qui lui sont faits par les pouvoirs publics, par des organismes publics ou privés et par des particuliers.

Les dépenses ont évolué comme suit :

1957 —	100 millions;
1958 —	223 millions;
1959 —	276 millions;
1960 —	370 millions;
1961 —	420 millions (prévisions).

Financement du Fonds pour 1961 :

	En millions de francs.
Intervention des provinces et communes .	14
A charge de la taxe exceptionnelle de conjuncture	100
Intervention budgétaire de l'Etat	306
	420

Les prévisions de dépenses du Fonds pour 1961 pour les trois branches de l'enseignement se répartissent de la manière suivante :

	En millions de francs.
Bourses d'études supérieures universitaires	220
Bourses d'études supérieures non-universitaires	100
Bourses d'enseignement secondaire	100
	420

Daar deze bestemming langs wettelijke weg moest geregeld worden, werd een wetsontwerp bij de Senaat ingediend (Gedr. St., n° 127, zitting 1957-1958); het werd geamendeerd door de Regering (Gedr. St., n° 175, zitting 1958-1959). De ontbinding van de Kamers heeft het wetsontwerp doen vervallen.

De Regering waakt erover de door de likidatie van de rekeningen van de Tentoonstelling 1958 nog gestelde vraagstukken een snelle oplossing te bezorgen in het raam van de aangegane verbintenissen.

ART. 753-3. — *Nationaal Studiefonds* (art. 9 van de wet van 19 maart 1954).

Het Nationaal Studiefonds wordt gestijfd door :

1° Een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage, bepaald op 1 frank per inwoner;

2° Een jaarlijkse provinciale bijdrage, bepaald op fr. 0,50 per inwoner;

3° Een Staatstoelage, waarvan het bedrag ieder jaar door de begrotingswet zal vastgesteld worden en die niet minder mag zijn dan het driedubbele van het totaal der gemeentelijke bijdragen;

4° Eventuele terugbetalingen van gewezen bursalen;

5° Toelagen, subsidies, tegemoetkomingen, schenkingen en legaten van de openbare machten, private of publieke organismen en particulieren.

De uitgaven hebben als volgt geëvolueerd :

1957 —	100 miljoen;
1958 —	223 miljoen;
1959 —	276 miljoen;
1960 —	370 miljoen;
1961 —	420 miljoen (ramingen).

Financiering van het Fonds voor 1961 :

	In miljoenen frank.
Bijdrage gemeenten en provincies	14
Ten laste van de buitengewone conjunctuurtaks	100
Budgettaire tussenkomst van de Staat	306
	420

De uitgavenramingen van het Fonds voor 1961 voor de drie onderwijsstakken worden als volgt verdeeld :

	In miljoenen frank.
Studiebeurzen voor hogere universitaire studiën	220
Studiebeurzen voor hogere niet-universitaire studiën	100
Studiebeurzen voor middelbaar onderwijs.	100
	420

Une question a été posée demandant d'expliquer le déficit de l'exploitation agricole de Ruiselede alors que les établissements similaires sont en bénéfice .

Le déficit de 249.794 francs pour l'exercice 1959-1960 doit être attribué exclusivement à l'été anormalement sec de l'année 1959.

L'exploitation est située dans une région sablonneuse. En raison de la sécheresse il n'a été atteint en 1959 qu'un tiers de la production normale en céréales et en pommes de terre .

Dans des conditions normales l'exploitation est très prospère et inscrit chaque année un bénéfice variant entre 200.000 francs et 300.000 francs .

**

Le projet de loi a été adopté par 14 voix et 1 abstention.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. LIGOT.

Le Président,
P. DE SMET.

Er werd gevraagd hoe het deficit van het landbouwbedrijf van Ruiselede te verklaren is, terwijl soortgelijke bedrijven winst boeken.

Het verlies van 249.794 frank voor het boekjaar 1959-1960 is uitsluitend te wijten aan de abnormaal droge zomer van het jaar 1959 .

Het bedrijf bewerkt zandgronden. Ingevolge de droogte werd in 1959 slechts een derde van de normale produktie bereikt voor de graangewassen en de aardappelen .

In normale omstandigheden is het bedrijf zeer welvarend en boekt ieder jaar winsten die tussen 200.000 en 300.000 frank schommelen .

**

Het ontwerp van wet is met 14 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. LIGOT.

De Voorzitter,
P. DE SMET.